

Porovnanie minimálneho a optimálneho variantu financovania RTVS zo štátneho rozpočtu

Cieľom predkladanej zmeny spôsobu financovania RTVS je **zvýšenie nezávislosti a stability financovania**, ako aj zabezpečenie takej výšky príjmov pre RTVS, ktoré umožní efektívne a kvalitné **napĺňovanie zákonných povinností**. Stanovený cieľ sa má dosiahnuť naviazaním nárokovateľného štátneho príspevku na činnosť RTVS na zákonne stanovenom podiele na hrubom domácom produkte.

Výšku nárokovateľného príspevku na činnosť RTVS formou podielu na hrubom domácom produkte navrhujeme stanoviť pre minimálny variant spôsobom, aby mala **RTVS v roku 2024** garantovanú výšku príjmu z nárokovateľného príspevku **v sume 180 mil. € (0,17% HDP)**. **Optimálny variant**, ktorý by obsahoval aj **výraznejšie navýšenie tvorby nových programov** by predstavoval nárokovateľný **príspevok v sume 200 mil. € (0,19% HDP)**. Odhadové sumy sa môžu meniť v závislosti od vývoja predikcie HDP.

V roku 2023 je financovanie RTVS pokryté z viacerých zdrojov (úhrady za služby verejnosti v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania v 1. polroku a nárokovateľný príspevok v 2. polroku, dotácia zo zmluvy so štátom, dotácia na kompenzáciu výpadku úhrad, príjmy z reklamy a iné príjmy, zostatky/úspory z predchádzajúcich rokov). Navrhovaný model financovania má všetky finančné toky od štátu, ako aj príjmy z úhrad za služby verejnosti nahradiť jedným príspevkom zo štátneho rozpočtu vypočítaným na základe jednoznačného vzorca. RTVS bude môcť naďalej disponovať aj dodatočnými vlastnými príjmami.

Táto výška však nestačí na efektívne a kvalitné napĺňovanie zákonných povinností, keďže vo financovaní RTVS existuje dlhodobý neriešený **nesúlad medzi rozsahom a kvalitou služieb**, ktorú štát požaduje a **objemom financií**, ktoré sú RTVS každoročne poskytované. **Od roku 2003 neboli navyšované nominálne úhrady za služby verejnosti**, ktoré tvorili primárny zdroj financií pre RTVS, pričom za dané obdobie sa **cenová hladina výrazne navýšila**. Čiastočne sa tento problém riešil navyšovaním podielu štátneho príspevku pre RTVS na základe ad-hoc negociácií so štátom, čo však výrazne znižovalo a znižuje finančnú nezávislosť a stabilitu RTVS.

Na udržateľné financovanie RTVS, aby si mohla plniť všetky svoje zákonné povinnosti, potrebuje zo štátneho rozpočtu minimálne 180 mil. eur ročne (0,17% HDP), v optimálnom variante 200 mil. eur ročne (0,19% HDP) (Tabuľka 1). Optimálny variant v sebe zahŕňa dodatočné výdavky na výraznejšiu tvorbu nových programov. V ostatných ohľadoch sú varianty totožné, keďže obsahujú minimálne požiadavky na dofinancovanie. Dofinancovanie vysielacej štruktúry je stanovené vo výške 11 mil. eur a obnáša tvorbu existujúcich programov, ktorých celoročná výroba je v súčasnosti kvôli nedostatku finančných prostriedkov ohrozená. Detailné rozpisy pre tvorbu nových programov sú pre oba varianty uvedené nižšie v tejto prílohe. Navýšenie financovania výdavkov na prevádzku v sebe obsahuje výdavky na valorizáciu miezd, vysielace, údržbu a iné. Investičné výdavky predstavujú časť celkových potrieb z investičného dlhu RTVS.

Tabuľka 1 Porovnanie navýšenia finančných prostriedkov v závislosti od zvoleného variantu

	Minimálny variant, v € (0,17 % HPD)	Optimálny variant, v € (0,19 % HDP)
Dofinancovanie vysielacej štruktúry	11 000 000	11 000 000
Tvorba a výroba nových programov	5 291 303	25 287 433
Prevádzkové výdavky	12 549 040	12 549 040
Investičné výdavky	7 878 032	7 878 032
Spolu navýšenie	36 718 375	56 714 505

Minimálny variant výšky financovania RTVS (0,17 % HPD)

Pri minimálnom variante 180 mil. eur ročne predstavuje **nárast výdavkov voči roku 2023 sumu 36,7 mil. eur**, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie:

1. Dofinancovanie vysielacej štruktúry v sume 11 mil. eur

Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov nedokáže RTVS zabezpečiť výrobu programov pre televízne a rozhlasové programové služby, aby bola pokrytá vysielacia štruktúra na celoročnej báze. Dofinancovanie zabezpečí kontinuitu vysielania osvedčených a divácky žiadaných formátov, ako napr. magazín varenie, magazín hobby a záhrada, súťaž v pečení, dokumenty o významných osobnostiach Slovenska, o krásach Slovenska, publicistické programy o histórii, o umení, animovaný seriál, vianočná rozprávka, športové prenosy hokejovej Tipos extraligy a iné. V prípade, ak by RTVS tieto prostriedky neobdržala, bola by nútená tieto formáty nahradiť reprízovými programami z vlastného archívu. Finančné požiadavky na dofinancovanie vysielacej štruktúry uvádzame nižšie.

TV program	Jednotka	5 919 145
TV program	Dvojka	609 150
TV program	Národnostné vysielanie	501 600
spravodajstvo	:24 a Jednotka	529 472
šport	Šport	2 045 820
osobné výdavky	spravodajstvo	413 505
SRo program	výroba	300 000
SRo program	Národnostné vysielanie	50 000
dopady mediálneho zákona	mediálny zákon	631 308
SPOLU		11 000 000

2. Dofinancovanie nových programov v rámci vysielacej štruktúry v sume 5,3 mil. eur, z toho

- 1,4 mil. eur z dôvodu zvýšenia počtu hodín národnostného vysielania z 360 hod. na 500 hod. (nová povinnosť v zmysle legislatívnej úpravy zákona o RTVS tzv. dopad mediálneho zákona)
- 0,5 mil. eur z dôvodu zvýšenia percenta multimodálneho prístupu (titulkovanie, znaková reč, hlasové komentovanie) – dopad mediálneho zákona
- 3,4 mil. eur na výrobu nových programov

Ide predovšetkým o:

- výrobu premiérového ranného magazínu Dobré ráno Slovensko v celkovom rozsahu 26 000 minút vysielania z dôvodu prinášania aktuálnych informácií z oblasti spravodajstva (vrátane počasia, dopravných informácií, športu) a informácií a noviniek na aktuálne témy z oblasti verejného života, zdravotníctva, sociálnych vecí, kultúry, vzdelávania, hudby a podobne z celého Slovenska
- výroba televízneho hraného koprodukčného filmu s témou venujúcou sa historickým udalostiam a osobnostiam Slovenska (napríklad 80. výročie SNP a pod.)
- výrobu 8 dielnej hranej koprodukčnej televíznej série s cieľom zvýšenia podielu hranej tvorby aj vo vysielaní verejnoprávnej Jednotky a s potenciálom viacnásobného opakovania vysielania a zaradenia programu do zlatého fondu RTVS
- výroba artfilmov t.j. vytvorenie platformy na pravidelnú podporu slovenskej dramatickej tvorby, avšak so záberom na náročnejšie témy, ktoré nie sú primárne zárukou kinohitu, no stanú sa zlatým fondom domácej audiovizie
- výroba publicistických a dokumentárnych programov v rámci posilnenia spravodajskej televíznej programovej služby 24

2. Dofinancovanie nových programov v rámci vysielacej štruktúry	5 291 303
z toho:	
2A program STV - Dvojka - národnostné vysielanie	1 427 800
2B multimodálny prístup - dopad mediálneho zákona	488 103
2C výroba nových programov	3 375 400

3. Valorizácia miezd a inflačné dopady na prevádzkové výdavky v sume 12,5 mil. eur

- 5,3 mil. eur valorizácia miezd 10% (4,7 mil. eur) a personálne posilnenie spravodajstva :24 (0,6 mil. €)
- 2,9 mil. eur výdavky na vysieláče (inflačný dopad)
- 2,0 mil. eur zvýšenie výdavkov strážnej služby, upratovacej služby, energií, licenčných odmien pre organizácie kolektívnej správy autorských práv a iné (inflačný dopad)
- 2,3 mil. zvýšenie výdavkov na údržbu z titulu dlhodobého odkladania opráv kvôli nedostatku financií

3. Valorizácia miezd a inflačné dopady na prevádzkové výdavky	12 549 040
z toho:	
3A mzdy a poistenie (valorizácia miezd, posilnenie spravodajstva 24)	5 333 826
3B výdavky na vysieláče	2 914 602
3C dopad inflácie na ostatné významné prevádzkové položky rozpočtu RTVS	2 000 612
3D výdavky na údržbu z titulu dlhodobého odkladania opráv	2 300 000

4. Investičné výdavky v sume 7,9 mil. eur

Vzhľadom na dlhodobé podfinancovanie sa investičný dlh RTVS vyšplhal na čiastku 34 mil. eur. Z hľadiska priorít boli určené nevyhnutné potreby vo výške 7,9 mil. Eur.

Optimálny variant výšky financovania RTVS (0,19 % HDP)

Pri optimálnom variante 200 mil. eur ročne (0,19% HDP) predstavuje nárast výdavkov voči roku 2023 sumu 56,7 mil. eur, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie základnej činnosti RTVS a výraznejšej tvorby nových programov.

1. Dofinancovanie vysielacej štruktúry v sume 11 mil. eur

Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov nedokáže RTVS zabezpečiť výrobu programov pre televízne a rozhlasové programové služby, aby bola pokrytá vysielacia štruktúra na celoročnej báze. Dofinancovanie zabezpečí kontinuitu vysielania osvedčených a divácky žiadaných formátov, ako napr. magazín varenie, magazín hobby a záhrada, súťaž v pečení, dokumenty o významných osobnostiach Slovenska, o krásach Slovenska, publicistické programy o histórii, o umení, animovaný seriál, vianočná rozprávka, športové prenosy hokejovej Tipos extraligy a iné. V prípade ak by RTVS tieto prostriedky neobdržala, bola by nútená tieto formáty nahradiť reprízovými programami z vlastného archívu. Finančné požiadavky na dofinancovanie vysielacej štruktúry uvádzame nižšie.

TV program	Jednotka	5 919 145
TV program	Dvojka	609 150
TV program	Národnostné vysielanie	501 600
spravodajstvo	:24 a Jednotka	529 472
šport	Šport	2 045 820
osobné výdavky	spravodajstvo	413 505
SRo program	výroba	300 000
SRo program	Národnostné vysielanie	50 000
dopady mediálneho zákona	mediálny zákon	631 308
SPOLU		11 000 000

2. Dofinancovanie nových programov v rámci vysielacej štruktúry v sume 25,3 mil. eur, z toho

- 1,4 mil. eur z dôvodu zvýšenia počtu hodín národnostného vysielania z 360 hod. na 500 hod. (nová povinnosť v zmysle legislatívnej úpravy zákona o RTVS tzv. dopad mediálneho zákona)
- 0,5 mil. eur z dôvodu zvýšenia percenta multimodálneho prístupu (titulkovanie, znaková reč, hlasové komentovanie) – dopad mediálneho zákona,
- 23,4 mil. eur na výrobu nových programov v štruktúre TV programy vo výške 22,9 mil.€ a rozhlasové programy vo výške 0,5 mil.€.

Portfólio pôvodnej tvorby RTVS je dôležité rozšíriť o exkluzívnu dokumentárnu tvorbu, zameranú na Slovensko prostredníctvom osobností, histórie, mapovania súčasnosti a duševného bohatstva, ktoré nezmapuje žiaden iný producent zo zahraničia, nakoľko záber nie je celosvetový, ale lokálny – ide o zachovávanie nášho kultúrneho bohatstva.

Do popredia by sa prostredníctvom RTVS mali dostať aj výraznejšie programy pre najzraniteľnejších, či už ide o skupiny deti a mládeže alebo zdravotne znevýhodnených, ktoré možno osloviť formou unikátnej dramatickej tvorby s potenciálom zaujatia aj väčšinového diváka, čo prispeje k integrácii a väčšej tolerancii v spoločnosti.

V súvislosti so zmenou financovania RTVS by sa vyšší objem financií na tvorbu programov premietol na raste formátov premiérového obsahu so zameraním na:

- zvýšenie podielu vysielania a tvorby pre deti a mládež, so zameraním na moderné a atraktívne vzdelávacie postupy všetkými žánrovými formami (dokument, dramatika, publicistika, animovaná tvorba a zábava),

- zvýšenie podielu dokumentárnej tvorby, napríklad predstavenie zaujímavých slovenských osobností a miest na Slovensku i v zahraničí očami Slovákov. Poskytnutie nových informácií a edukácia divácky atraktívnou formou,
- zvýšenie podielu kvalitnej hranej tvorby, výroba pôvodných hraných seriálov a zvýšená podpora slovenských koprodukčných filmov,
- výrobu a pravidelné týždenné vysielanie rôznych magazínov reflektujúcich aktuálne témy a udalosti, prezentovaných divácky zrozumiteľnou a atraktívnou formou, ale aj zábavno-edukačných programov, ktoré budú postupne kultivovať televíznych divákov na Slovensku,
- výrobu spravodajských, publicistických a dokumentárnych programov v rámci posilnenia spravodajskej televíznej programovej služby 24,
- výrobu prenosov zo slovenských športových podujatí,
- posilnenie výroby na rozhlasových programových službách RTVS.

<i>2. Dofinancovanie nových programov v rámci vysielacej štruktúry</i>	<i>25 287 433</i>
z toho:	
2A program STV - Dvojka - národnostné vysielanie	1 427 800
2B multimodálny prístup - dopad mediálneho zákona	488 103
2C1 výroba nových TV programov	22 894 129
2C2 výroba nových SRO programov	477 401

3. Valorizácia miezd a inflačné dopady na prevádzkové výdavky v sume 12,5 mil. eur

- 5,3 mil. eur valorizácia miezd 10% (4,7 mil. eur) a personálne posilnenie spravodajstva :24 (0,6 mil. €)
- 2,9 mil. eur výdavky na vysieláče (inflačný dopad)
- 2,0 mil. eur zvýšenie výdavkov strážnej služby, upratovacej služby, energií, licenčných odmien pre organizácie kolektívnej správy autorských práv a iné (inflačný dopad)
- 2,3 mil. zvýšenie výdavkov na údržbu z titulu dlhodobého odkladania opráv kvôli nedostatku financií

<i>3. Valorizácia miezd a inflačné dopady na prevádzkové výdavky</i>	<i>12 549 040</i>
z toho:	
3A mzdy a poistenie (valorizácia miezd, posilnenie spravodajstva 24)	5 333 826
3B výdavky na vysieláče	2 914 602
3C dopad inflácie na ostatné významné prevádzkové položky rozpočtu RTVS	2 000 612
3D výdavky na údržbu z titulu dlhodobého odkladania opráv	2 300 000

4. Investičné výdavky v sume 7,9 mil. eur

Vzhľadom na dlhodobé podfinancovanie sa investičný dlh RTVS vyšplhal na čiastku 34 mil. eur. Z hľadiska priorít boli určené nevyhnutné potreby vo výške 7,9 mil. Eur.